

Nro. 40.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Majusnak 17-ik napján 1799-ik
esztendőben.*

Béts.

Galanthai Gróf *Eszterházi János* Cs. Kir. valóságos komornyik urat, mind elhunyt öseinek még most is tündöklő érdemeire, mind maga Fels. Cs. Kir. udvar eránt eleitől fogva mutatott fegyhetetlen hiveségére nézve, Cs. Kir. belső Tanácsosi rangal méltóztatott Fels. Urunk kegyelmessen megtisztelni.

Hadi Történetek.

1). *Tyrolisban.*

Gr. *Bellegarde* F. M. L. a' Tirolisi Cs. K. ármadiának commandirozó vezérje, a' Magy. Kurir-

R r

nak 36-ik darabjába bé iktatott officialis jelentéséhez, most azt is hozzá ragasztja, hogy avantgardjának egy részét, Majus 3-ikán *Czerneczen* keresztül *Braitig* előre küldötte, mellynek szemlelésére azon helység háta megett vigyázott Fr. külső őrállók magokat vissza vonták, 's a' hidat meg gyújtották. Az alatt, mig ezen hidat helyre állitattavólna a' nevezett F. M. L., előjáró seregének egy részét *Hont* felé küldötte az ellenség utóljáró seregének megkemeelésére, de a' ki már akkor által költözött az *Abdula* vizén.

Azon időben, a' mellyben Gr. *Bellegarde* ezeket mivelte *Graubündennek* alsó *Engedeini* környékében, a' *Feldkircheni* Grófságban táborozó Cs. K. ármadiának vezérje *Hocze* F. M. Lajtinánt is meg tette a' szükséges rendelkezéseket az eránt, hogy egész erővel meg támadhassa, a' *Luciensteig* mellett tanyázott ellenséget. És már minden akadályok szerentséssen el háritódtak, népünk a' leg járatanabb Alpes hegyekre is fel mászott, mind két oldalról meg támadta az ellenséget, és tsak az a' héja vólt, hogy Gr. *St. Julien* Obester, a' kit egy 1200 főből álló sereg osztályal oly veggel küldött a' *Laperdoni* völgyben, hogy hátul keritené az ellenséget oda nem érhetett. Szerentséssen el jutott a' nevezett Obester a' rendelt helyre *Aprilis 30-dikát* követett éjjel és már tsak egy óráni járó földre vólt a' Francziáktól; hanem, nem tudatik mi okból, tovább nem ment, 's az alatt az ellenség is több segítséget vonván magához, azon sereg osztályt, melly az *Orániai* herczeg Regimentjéből való vólt, hátul és oldalról bé keritette, meg támadta, 92 embert belöle le vágott, 258-at meg sebesített, 880-ant el fogott, a' kik közt 1 Obristlajtinant, 4 Kapitány, 8 Kapitány Lajtinánt, 6 fő hadnagy, 7 all-hadnagy, 6 zászló tartó, és 1 Regiment Adjutans vóltanak.

2). *Olasz Országban.*

A' *Cremonai* kerületben az *Adda* folyóviz mellett fekvő *Pizzighitoni* (Piceloi) erősségnek ostromlását *Kajm F. M. Lajtinántra* bizta *Gr. Suwarow* Orosz fő vezér, a' ki is *Majus 5-ik és 6-ik* napjain a' szükséges batteriákat él készítettvén, 's azokba bé vitetvén az ostromló ágyukat, a' következő napnak reggelén, még viradta előtt, elkezdte az ágyuzást, és a' 4-ik lövellel mingyárt meggyújtott egy szalma és fa magazinumot, melly egész estig szüntelen égett. Egy pár óra után fel kérette a' várat, mellyre annak *Commendansa*, egy *Fr. kapitány* azt felelte, hogy ő néki parantsolatja lévén azon erősségnek védelmezésére, a' feladás végett semmi alkuba nem bocsátkozhatik.

Tehát *Kajm F. M. Lajtinánt* *Majus 7-ikét* követett éjjel megújította az ágyuzást, melly a' következő napnak, ugymint, *Majus 9-ikének* reggeléig tartott, és egy puskaporos magazinumot is meggyújtott, a' midőn tartván a' várbeli *Fr. Commendans* a' nagyobb puskaporos magazinumnak meggyulladásától, és több történhető szerentsétlenségektől, következő tikkelyekből álló capitulatióra lépett a' nevezett *F. M. Lajtinántal*: 1) Minden ártillériával, munitióval, magazinumokkal, egy szóval, minden azon erősséghez tartozó dolgokkal által adja azt a' *Cs. K. seregeknek*. — 2). A' benn lévő *Fr. katona* őrizet, *Majus 11-ikén* kifog azon erősségből menni, az az előtt lévő mezőségen le fogja fegyverét rakni, 's hadi rabságra fog menni. A' *Francia* és más nemzetbeli tiszteknek meg hagyattatnak fegyvereik, bagazsiáik, lovaik, és katonai ékeffegek, minden szükséges eszközök, és elegendő kifizető őrizet fognak nekik az uttra adattatni. — 3.) A' köz katonáknak is megfognak a' tarisznyájok, és tábori butorjok hagyattatni; mind a' két részről kezesek fognak ki állittatni; hanem addig, míg a' *Cs. K. seregeknek* mindenek alá

tal adattatódának, a' várban fognak a' Fr. kezések maradni. — 4). Mingyárt a' Capitulationak ratificatiója után által adattatik a' *Cremonai* kapu a' Cs. K. seregeknek, a' *Gerai* kaput pedig *Seckendorf* Cs. K. General fogja el foglalni. — 5) Semmi bántodások nem lesznek azoknak a' lakosoknak, a' kik a' Francziáknak ott való mulatások alatt velek egyező politica értelemmel vóltanak. — 6) A' beteg és sebes Fr. katonák ott fognak maradni, egy Fr. chirurgus által gyógyittatni, 's az Auszriai egyenes szivüségre bizattatni; minekutána pedig meg gyógyúlnak, és fel váltattatnak, Fr. Országba fognak küldtetni. 7) A' Fr. hadi Commissarius, a' több Francziai és Cisalpinusi tisztviselőkkel együtt ott fog maradni mind addig, mig minden magazinumok által nem adattódnak a' *Kajm F. M. L.* által ki neveztetendő személyeknek. — A' fegyverrel nem szolgált emberek szabadon bocsátatni, és a' Fr. ármadiához fognak küldtetni. *Költ Reganóban 9 ik May 1799. Kajm F. M. L. Jaquey Kapitány és Commendans.*

Ezen *Pizzighitoni* erősségben vólt Fr. katonáörizet 600 főből állott, a' kik közt, ambár a' *Commendans Kapitány* lett légyen, még is két *Stabalis* tiszt vólt — 95 ágyút 's annyi munitiót nyertünk ezen erősségben, hogy fél esztendeig is lehetett volna azt védelmezni. — Az oda gyűjtetett eleféggel is, leg alább 14 hólnapig bé érhetne vólna 5000 ember.

Az egész ostromlás alatt 1 emberünknel több el nem veszett, 's kettő sebesitetett meg a' *Fürstenberg* gyalog regementjéből.

Felettébb ditsiri *Kajm F. M. L.* az ott vólt Cs. K. tiszteket, nevezetessen *B. Seckendorf* és *Gr. Hohenzollern* Generálokat, maga Adjutansát, a' *Bender* Regementbeli *Rimele* fő hadnagyot, a' kit ezen tudósítással, mint kurirt ide is küldött; ezeken kívül még több *Stabalis* és fő tiszteket is.

Innen egész divisiójával együtt az ármadia után

ment *Kajm F. M. L.* mellyet *Voghera* mellett talált, onnan küldötte el ezen Kurirt is.

Az Orosz Cs. seregek, a' mellyek mellett *Döller* General vezérlése alatt a' *Karajczay* könnyü szerű lovas regementje is vagyon *Tortonaig* nyomultak előre, a' honnan ki hajtván az ellenség, az attól nem messze lévő kastélyban vonta magát, de ottan is bé rekesztetett.

(A' többit e' jövő posta napon fogjuk *Erd. Olvasóinkal* közleni.)

Olasz Ország.

Florenczia városában illyetén értelmü levél költ *Aprilis 12-ik napján*: Ma reggel, *ugymond*, nagy zenebona támadt itten a' revolutió ellen mindenütt le tépettettek a' Fr. Commissariusoknak hirdetményeik, sárral mázoltattak bé a' szabadságnak czimerei, és lábbal tapostattak a' Fr. kokárdák. Sokan tapasztaltattak a' zenebonások közt olyanok, a' kik a' köz nép fel háborítása végett, pénzt osztogattak ki köztök (mindenkor így szokták a' szabadságnak és egyenlőségnek apostolai a' dolgot szépíteni, mintha másként is elég oka ne vólna a' népnek az ellenek való fel támadásra.) Hanem a' republikanus truppok se veszteglettek sokáig, minden úttzákat el foglaltak a' Franczia és Ex-Cisalpinusi lovasok, sokan meg fogattattak azok közül, a' kik a' népet fel ingerlették, által adták őket a' hadi törvény bírának, 's széllyel kergették a' zenebonáskodó kölléget. — Az ott lévő Fr. seregeknek commandirozójak Gen. *Gaultier* két hirdetményt tétetett közönséggé, egyikben tsendességre serkenti a' népet, a' másikkban kemény büntetéssel fenyegeti azokat, a' kik a' köz bátorságot és tsendességet meg háborítani igyekeznek.

Pistojaban, a' Toskánai Nagy herczegségnek egy nevezetes városában hasonló, sőt még nagyobb támadás vólta *Aprilis 14-ikén*, a' midőn az oda va-

ló vásárra fel gyülekezett falusiak öszve ütötték magokat, és a' lakosok közzül is nagy számmal adván magokat hozzájok, mindenütt le, vagdalták a' szabadság fáját, 's mindenütt fel függesztették a' Nagy herczegi czimereket, 's egész estig tartott a' zenebona. Végtére az oda való püspök és egy-néhány papi 's világi személyek tsendelítették le a' népet, azokat pedig, a' kik az ő szavaikra nem ügyeltek, a' következő napon oda ment Fr. sereg osztályok ültették le.

Az *Elbai* szigetnek nevezetes kikötő helyét és erősségét el foglalt Fr. Generalis, polgár *Miolcis* Aprilis 2 ik napján tért onnan *Livornóba* vissza. — Azon szigetnek Toskánai Nagy Herczegséghez tartozó része ugyan tsendességben vólt, de a' Nápoly Országhoz tartozó, kiváltképen *Porto Longone*, hadat indított a' Francziák ellen, és tellyességgel bé nem botsátotta őket. Mellyre nézve egynéhány Fr. sereg osztályok fognak oda küldtetni, ne hogy a' Nápolyi részen valók erőt vegyenek a' szabadság apostolain.

Marquis *Manfredini*, *Fossombroni*, és *Duca Neri Corsini* Toskánai Nagy Herczegségbeli miniszterek, *Aprilis 14-dikén* *Livornóba* küldettek néhány Fr. katonák védelmezések alatt, a' honnan, az Anglus, Nápoly és Orosz követekkel együtt hajóra ülven *Palermóba* utaztak.

A' Toskánai N. herczegségbe küldetett Francia truppoknak egy része, *Aprilis 19-ikén* az Olasz Orzági Fr. ármádiához vissza ment, a' melly helyet Liguriai seregek fognak oda küldtetni *Lapoye* Fr. Generál kormánya alatt.

A' *Majlandi* kastélyban lévő, Francziákból, Cisalpinusokból, és Lengyelekből álló katona őrzetet fel kérte *Melas* lovas fő Vezér, melly a' szép szónak engedelmeskedni nem akarván, most már minden szükséges rendeléseket meg tett, azon kastélynak erővel való el vételére.

Az Ex-Cisalpinai Directorium, és a' két Ta-

náts bé nem vártak a' győzedelmes Auszriai és Orosz seregeknek oda való meneteleket, hanem jó idején a' *Piemonti* herczegségbe futottak. De itten sem leszen nékik sokáig maradandó városok.

Franzia Respublika.

Ezen néhány elztendőnkig nagy hatalommal kérekedett, de most hanyatlásához közelítő Köz Társaság Directoriumja újabb panaszokat terjesztett Aprilis 26-ikán, a' financiának nyomorúlt állapotjára nézve az 500-ak Tanátsa eleibe, következőképen:

Képviselő polgárok! A' Fr. Respublikának újabb győzedelmeket kell a' fegyver és pénzbeli eszközök által magának szerzeni. Az el rendelt intézeteknek, a' 200000 rekrutáknak ki állitatasása által, bizonyosan kivánt végek fog lenni: mindazáltal hogy azon czélt el érhesük, a' mellyet a' törvénytévő Tanáts, és a' Kormányzék maga eleibe tett, szükség leszen a' közönséges költségnek ki fizetése eránt bizonyos rendelkezéseket tenni. — Épen most terjesztette a' financz miniszter a' már bé jött, és September 20-ik napjaig bé jövendő summának mivóltát a' Directorium eleibe. A' számadást is ide zárjuk, egészen erre támasztja magát a' Directorium. — Sokféleképen adatódott fel a' 7-ik elztendőre való héjánosságnak állapotja; 67 millió liverre számlallya azt a' financialis miniszter. — Sokszor meg esmérték azt az igazságot, hogy a' kormánynak azon ereje és haszna, a' mellyet el-lenségein veendő győzedelmeiből magának reménylhet, egyedül a' financiának jó alkotmányától függ. Még eddig nintsen a' jövedelem a' költség-gel egyarányú állapotban. Arra való nézve ismét meg ujítja a' Directorium maga szorgalmaztató kérését, hogy a' héjánosságnak ki potoltatása végett hová hamarabb tétetődjenek meg a' hasznos intézetek."

A' Directorium ezen jelentésének meg vizsgálata-
tása egy különös Commissiúnak adatott által, a'
melly mingyárt a' következett napon, akként nyi-
latkoztatta ki arról való maga értelmét, hogy va-
lameddig a' közönséges dóról való néhány szá-
madások kezében nem lesznek, addig se jót, se rosz-
szat nem mondhat azon tárgyról; következésképen,
szükséges lészzen azokat a' Directoriumtól ki kérni,
a' melly javaslat az 500 Tanátfa által is helybe
hagyattatván meg határozatott. — Egyébb aránt
csak nem mindenkor a' financialis tárgyakkal va-
gyon ezen Tanátsnak baja, mellyhez az utolsó vá-
lasztásnak meg vizsgálata is járult most. — Az
elsőre nézve, a' mi ma meg határozatik, hólnap
ismét meg vettetik, és mindenkor újabb tóldalékok
ragasztatnak hozzája, a' honnan világosan ki tet-
szik, hogy a' financiának alkotmánya igen hibás
fundamentomon áll a' Fr. Nemzetnél.

A' *Publiciste* nevezetű Párisi újság level azt
hirdette *Aprilis 30 ikán* költ darabjában, hogy a'
Bresti 25 hadakozó hajóból álló Fr. flotta, *Aprilis*
27-ikén onnan ki evezett, de hová, bizonytalan.
A' következett napon egy 13 hajóból álló Anglus
flotta is jelent meg azon *Bresti* kikötő hely előtt,
mellynek értesére esvén a' Fr. flottának onnan
lett ki menetele, más nap, ugymint, *Aprilis 29 di-*
kén az is el távozott onnan, kétség kívül, a' Fr.
flotta után ment, a' melly 48 órával előbb repült
onnan ki.

A' mi ármadiainkon, így szóll egy Párisi kö-
zönséges levél, mostanában történt szerentsétlen-
ség, és azon veszedelem, a' mellybe a' győzedel-
mes ellenség mind a' a' mi Respublikánkat, mind
ennek Olasz Országi kedves leányait taszította,
nagy érzékenységet, és bosszús haragot gerjesztett
a' fő Kormányfő ellen a' népben. — Világossan
azt hányják szemére, hogy akkor, a' midőn hasz-
nos és ditsőfféges békefféget szerezhett volna
azon Respublikának, tsupán a' maga kevelységének

és személyes indulatjának akarván áldozni, újabb háborúba keverte azt, semmit nem ügyelvén a' nemzet boldogságára.

A' Nemzetnek ezen siralmas állapata nagy nyomoruságot 's szörnyü békételenséget okozott a' nép közt, minden útzai bosszúállásnak hangjával tölte bé *Párisnak*, a' Directorium ellen melyből mitfoda egy más ellen való szakadások szarmaznak a' nép közt, és ennek millyen következései lesznek, a' jövőendő idő meg mutattya. Azomban a' Directorium kétfeges ki menetelü felelmei közt barátjait hívta maga segítségére.

Helvétziai Respublika.

Ezen Köz Társaságnak belfő ábrázattya igen setét homályban öltözött egy darab időtől fogva. Az imitt amott támadt békételenség, az egymással való ellenkezés, és a' haza védelmezésére rendeltetett ifjuságnak ki állítására mindenkör fegyveres népet kellett azoktól a' hadi seregektől vinni, a' mellyek a' szélfő határokon állanak vigyázon. Egynéhány Cantonokban még most is zúgolódik a' nép, és a' hol módot talál, fegyvert fog a' Francziák ellen, de még ekkorig mindenkör szerentsétlenség követte őket, nem lévén hadi mesterfégben jártos vezérjek. — Az *Oberlandi* és *Freyburgi* Cantonokban egynéhány 100 maradt közzülök a' tsata piatzon, nem külömben azok közül, a' kik a' *Luzernben* lévő Kormányfzék tagjait el akarták fogdosni. — A' *Waldstetteni* Cantonban (igy neveztetnek az *Uri Schwiczi*, *Unterwaldi* és *Zugi* apró Cantonok) még a' most is vérrel párolgó omladványok közt számos parasztok gyűlnek öszve, és azon tusakodnak, miként állyanak azoknak ellenek, a' kik erőszakkal akarják ifjaikat a' katonaságra vinni. Azt lehetett volna gondolni, hogy a' múlt esztendei szerentsétlenségek, és fegyverből való ki vetkeztetélek után semmi fegy-

verek nem leszen, azamban a' mit akkor el nem rejthettek, más uton igyekeztek azt magoknak megszerzeni, tudniillik, alattomban magoktól a' Fr. katonáktól vettének fegyvert.

A' *Bernai Cantonnak* felső réfze és felső *Wal. lésia* közt egy gyalog posta fogattatott el nem ré- giben, a' kinél találtatott levelekből vilagosan ki tettett, hogy azon két Cantonbeli béketelen lako- sok egyesülni, 's öszve kaptsolt erővel akartak fel támadni. Egyedül a' Helv. Directorium mun- kasságának a' mint önnét írják, és *Schauemburg Gene- ral* vigyázóságának lehet köszönni, hogy az Olasz Országi Fr. armadiának szerentsétlenségét magok hasznokra nem fordithatták a' Helvétziai Insur- gensek.

Egy *Luzernben* Aprilis 22-ikén költ levélben ezeket olvassuk ezen tárgyról: „Tegnap, ugymond, érkezett ide *Gouvion Fr.* Generális, ma 100 Fr. dragonyos rukkolt bé hozzánk a' 13-ik regement- ből, hólnapra egy vagy két batallion linea trup- pok várattatnak. Akkor osztán egynéhány kato- naság fog a' *Glárusi* és *Uri* Cantonokba küldettet- ni, a' hol idegen embereknek és pénznek segedel- mével egészen hadi lábra állitattak a' parasztok. Naponként sokan hozattatnak ide közzülök, és ál- tal adattatván a' hadi itilő széknek, ki ki, a mint érdemli, meg büntettetik.

Német Ország.

Károly Kir. fő herczeg, következő fogla- latú levelet irt *Stochachi* hadi fő szállásáról. Ma- jus 2-ik napján a' Francia armadiának comman- dirozó vezérjéhez:

Generalis uram! Azon jelentésben, mellyet mái napon vettem, egy olly történet adatik tud.

tomra, a' melly az én szélső őrállóimnak lineáján belől esett. Azt jelenti nékem annak commendansa, hogy *Bonnier* és *Roberjot* Fr. ministerek az ő forposztvainak lánczain éjjel által utazván, megtámadtattak, 's élteket is el vezítették. Ezen történetnek környülállásai, nékem tudtomra nintsenek. Azomban mingyárt meg fogattattam azon forposztoknak Commendansát, 's egyszersmind egy Commissiot rendeltem ki ezen történetnek szoros meg vizsgálása végett."

„Elöre azt igirem Kegyelmednek, hogy én, ha leg kissebben is bünösökké tették magokat e' dologban az én forposztjaim, az az, külső őrállóim, éppen olly szembe tűnő elégtételt fogok adni, ja' minémü parantsolatot adtam a' Fr. ministereknek személyes bátorságokra nézve."

„Ki nem fejezhetem elegendőképen kigyelmednek, mennyire sajnállok, hogy az én forposztjaimnak lineáján belől esett ez a' szomorú történet. El nem fogom mulatni kigyelmedet azon nyomozásnak végezetéről bizonyossá tenni, a' melylyet én mindjárt a' nékem tett Jelentés után rendeltem, — Hitesse el Kigyelmed magával, hogy én különös tisztelettel vagyok s. a. t."

Károly Kir. fő herczeg maga részéről *Stipsits* Generalt, és a' *Stabalis* Auditort küldötte azon történetnek szoros nyomozására *Rastadtba*.

Török Birodalom.

A' *Kléber* Generál vezérlése alatt lévő Fr. truppoknak *Sziriába* lett bé nyomulások, és aprós győzedelmeik hosszas conferentiára való alkalmatosságot szolgáltattak a' Török ministeriumnak, melyben egyenlő akarattal meg határozott az, hogy mennél lehet, számosabb hadi sereggel mennyen ellenek a' Nagy Vezér. E' végre, minden *Asiai* tartományokban rendkívül sok nép gyűjtetik ösz-

ve, és 80000 főből álló Jántsár sereg fog oda mar-
frozni. A' Divannak tagjai, a' ministerek, és a'
Konstantzinápolyi tiszttviselők 25 millió piaftert
igirték magok részéről, hadi segítségére.

Azon *Fermán*, az az, Császári parantsolat,
mellyben a' nagy Úr, a' Nagy vezért *Sziriába* ren-
deli, következő módon vala ki készítettve:

„Nagy Vezérem, meg hatalmazott, és határ
nélkül való hatalommal fel ruháztatott hadi vezér!

Minekutánna én tégedet Császári módon meg
köszöntettelek, és a' te fényes méltóságodra emel-
telek vólna, tudd meg, hogy a' hitetlen Francziák
magok birodalma alá vetették Egyiptomot, és sok
semmire kellő emberek, ugymint, Arabsok, és
Koptusok adván magokat hozzájok, *Gáza* és *Jaffa*
környékét is el foglalták. Továbba világosan ki
tettzik ezen hitetlen embereknek magok viseletéből,
hogy ők egészen el akarják a' Mahometána val-
lást a' föld színéről törteni (mellytől a' Minden-
ható bennünket őrizzen); sőt a' dolognak mivóltá-
hoz képest gondolkozván, azt forgattyák bolond
elméjekben, hogy *Mekka* és *Medina* szent városok-
ra, a' mellyek felé szoktak az igaz hívők imádsá-
gaik alatt fordulni, és a' mellyek a' minden Prófé-
ták Profetájának házai, terjeszthessék ki átkozott
kezeiket, mellytől ójjon bennünket a' Mindenha-
tó.“

„Minthogy én tégedet, nemcsak mindenkör
meg különböztettelek több szolgáim közt, hanem
azt is jól tudom, hogy te a' te reád még ekkorig
bizatott dolgokban mindenkör nagy buzgoságot,
hivséget, és vitézséget mutattál, mint p. o. *Er-
zerum*, 's *Trapezunt* városok mellett (az elsőbb Ar-
méniának, vagy Örmény Országának, az utolsóbb
Natoliának nevezetes városai), és *Persiának* ha-
tárain az átkozott *Kurdesek* ellen (b): bizonyos bi-

(b) *Curdan*, *Curdistán*, *Curdistania*, Ásiának, Török és
Persia Országok közt, a' Tigris folyóviz mentében fek-

zodalommal vagyok az eránt is, hogy az Isten segedelme által, a' hitetlen Francziáknak kiirtásokban, el töröltetésekben, az ő birodalmoknak öszve rontásában, és ezen nagy tsapásnak el távoztatásában is hasonló hiveséggel, bátorsággal, és szentsevel fogsz el járni. — Ahozképest azt végzettem a' magam jelenlétében tartatott Tanátsban, hogy fő vezérnek nevezzelek ki tegedet; azért is leg főbb akaratom abban áll, hogy te, tulajdon személyedben, könnyü szerrel, 's minden bagázlia nélkül menny el *Sziriába*. Határ nélkül való hatalmat adtam tenékéd arra. A' Jantsárok Agája, az az, fő Kormányozója, ezen seregnek szükséges Kompániaival, és a' több regementekkel hozzád fogja magát tsatolni, 's ilyen módon, a' leg főbb segítőnek védelméhez való bizodalommal, és a' minden követek urának közbejárása mellett, ki fogsz Konstantzinápolyból indulni, a' néked adatott hatalom és parantsolatot szerént, egy hatalmas armadiát gyűjteni, mindenütt maged mellé fogod a' fegyverfogható embereket venni, 's velek együtt a' meg határozott helyre fogsz menni.“

„Magam egy ditsőfféges Császári köntöst, tudni illik, egy nyufztos mentét, és egy betses kövekkel tündöklő, az ellenséget el törő kardot küldöttem tenékéd, hogy a' mentét vitéz vállaidra öltsd = 's a' kardal erőls tomporaidat övedezd fel. A' mindenható vezérellyen tegedet, és azokat, a' kik

vő nagy és termékeny tartománya, a' melly egynéhány *Emirek*, az az, Mahomet Proféta maradékai közül való urak által igazgattatik, a' kik mindnyájan Török és Persa védelem alatt élnek. Lakosai, a' kik *Curteseknek*, vagy *Curdeseknek* neveztetnek, rész szerént Mahometánusok, rész szerént *Jesidesek*, a' kik Jésus tanítványinak tartják magokat, ambar igen keveset tudnak felöle,

ezen had viselésre, 's az igaz hitnek ditsőségére és fenn tartására ajánlják magokat, a' vitézségnek és győzedelemnek utján, adjon tinéktek szerenstét és hafznot, 's engedjen titeket mint győzedelmeket győzedelemmel 's örömmel vissza térni. Most vagyon az az idő, a' mellyben erőlködnötök kell a' vallás és a' Fényes Porta fenn tartására; mivel a' jelenvaló időket épen nem lehet az elmultakkal öfzve hasonlítani. — Ahozképest valamint a' több vezéreknek, úgy másoknak is, a' kikre ezen fontos dolognak efzközlése bizattatva vagyon, költönöfs erővel kell egymást segiteniek, és valamiképen én a' vallás szolgalatjában buzgoságot és szorgalmatosságot kívánok te tölled: hasonlóképen te is, a' néked adatott hatalom szerént, emeld fellyebb betsüld, 's jutalmaztasd meg azokat, a' kik a' vallásnak és birodalomnak szolgalatjában hiven és vitézi módon fogják magokat viselni; ellenben azokat, a' kik tartozó kötelleffégeket nem mivelik, érdemek szerént büntesd meg. — A' jóltévő és segítő Isten legyen kegyelmes maga hiv tisztelőinek, és mind engemet erőtlen szolgáját, mind minden meg keseredett szivű muzulmanokat hova hamarabb örvendezteszen meg, a' nekünk adattatandó nagy győzedelmek által, 's engedjen titeket győzedelmessen vissza térni. — Reményilem is en ezt a' Próféták Uranak segedelme által."

Magyar Ország.

Komárom Vármegyéből, Tatából Majusnak 6 dikán. A' Magyar Országgi áhétatos Oskolák érdeemes Társasága, a' szorgalmas és kész tanításnak egy példájától, a' tökéletes áhétatosfágnak nyilvánóságos tükörétől folztattatott meg *Calasancius Rapp* istenfelő, jámbor és valóban sok buzgó fo-házkodásokkal végzett szerzetes életének halála által, a' ki e' folyó századnak 60-ik éfztendejében, *Aprilis 28 ikán* született e' világra. Már életének

első idejében a' vidámság, szelidség, és kellemetesség tündöklött arczatjában, szívében pedig az isteni félelem, az áhétatosság, és a' szelid tudományok szerete gyuladoztak, úgy hogy, megelőzte vólt ideje zsengejét az értelem, és hathatos indulat. Itilete, elzendeit érvén, fontos vólt, elméje igen könnyen tanuló, nyájas, és minden leg jobb tudományokra alkalmas. Bé lépven az áhétatos Ossolák Szerzetébe, nemcsak szóval tanitgatta, serkengette, és ösztönözte, de példájával is indította, és vonzotta gyermek tanítványit a' jámborságra, a' szép erkölcsökre, a' leg jobb tudományokra, és arra az életre, melly mind Isten, mind ember, mind édes Hazánk előtt kedves legyen. — Ezek között addig küzködék *Calasactius Rapff* a' mindenkor jobban jobban bádgvasztó, és már vérköpet is szenvedő erőtlenségével, miglen az ágyba nem fejeztetett, a' hol is életének 39-ik, Szerzete szolgálatában fáradhatatlanul foglalt idejének 16-ik elzendejében, ép elmével, vidám szívvel, és az idvességre rendelt minden szentségek által el készülvén, Istennel meg egyesült lelkét, szerzetének keserűségére, a' körülállók könnyhullatási közt ki adta. — Valóban kár, hogy az irgalmatlan, 's irigy halál életének leg szebb virágját le szakasztotta: kár, hogy azok közzül el ragadta, a' kiket szelidségével, alázatosságával, rendes maga viselésével, és mint belső, mint külső ritka, és különös erköltseivel, ezek felett, szép tudományával maga szeretetére, és álmélkodásra indított: sir halma áhétatos emlékezettel tiszteltetett ekképen *Veszprémben*.

Epitaphium,

Hic jaceo; Quis? *Rapff Calasactius*, haudque Profellus

Clericus e dictis a' Pietate Scholis.

Has docui sex, et denis, triginta, novemque

Ex annis, sancte vivere, tumque mori.

Pene prius vita privabar, quam mihi chara
 Pube. — Fuit nam, non posse docere, mori.
 A mihi dilectis quarto Lux dicta Calendis
 Maji me removet, vivere quæque tulit.
 PVbes Chara VaLe! tIbI Me VIXIſſe reCenſe,
 AtqVe Deo, I! bona ſIſ! ſIſ proba! VIVE
 ple!

Aliud, ad tumulum Ejusdem.

Nomine Rapff notum brevis hæc tegit urna ma-
 gistrum,
 Solertem, placidum, re, tituloque Pium.
 Relligione ſacer, dictus *Calasancius*: Omen
 A' Patre deducti nominis ipse tulit.
 De triginta novem, cælo quos vixerat, annis,
 Duplos octo Scholæ, discipulisque dedit.
 Tam bona perductans pueros præcepta; bonis
 quam
 Ipse Pius Musis natus, et aptus erat.
 Dilexit pueros, fuit et dilectus ab illis,
 Et ſtatuit pueros inter obire puer.
 Non velut emptitii: quos merx agit una: quibus
 nil
 Tam grave, quam pueros cum pietate pati.
 Fauſte Puer! pueris plorate Parentis ad inſtar!
 Te iſta doli, fraudis nescia Juſta decent.
 Servat ſalva tuis curis Didactra, ſuum qui
 Non nocuam Pubem juſſit adire ſinum.

Sir halom.

Nyugodjál hamvadban
 Sirod árnyékában,
 Nyugodjál tsendesea
 Jambor Rapff! Inenben!
 En Bizony O! Lélek!
 Siratlak mig éiek.